

**รายงานผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปีการศึกษา 2567
โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**

1. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ โมเดลซิปปา (CIPPA Mode) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางสาวชนิษฐา ศรีสมภพ

3. ระยะเวลาดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2568

4. ที่มาและความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรม

โลกในปัจจุบันได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงของโลกก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเมือง และการศึกษาของทุกประเทศ ในการพัฒนาของประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเป็นลำดับแรก เนื่องจากระบบการศึกษานั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือในการขัดเกลาความรู้ความสามารถของมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการสร้างสรรค์อนาคตของชาติให้เติบโตขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

สังคมศึกษาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นศาสตร์ความรู้หนึ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะสาระหน้าที่พลเมือง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองดี มีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพสังคมปัจจุบัน ที่มีความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ให้มีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพสังคมปัจจุบัน ที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สามารถปรับตัวและปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้รับความหมายของการศึกษาว่าหมายถึง "กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต"

โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี 2566 ตามประกาศคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีหลักการสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรคือ มุ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การใช้สื่อและสถานการณ์ การเรียนรู้ร่วมสมัยมีความหลากหลาย และยืดหยุ่น ตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน (Differentiated Instruction) บริบทจุดเน้นของสถานศึกษา และชุมชนแวดล้อม

จากการศึกษาความเป็นมาและสภาพปัญหาพบว่า การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนแบบบรรยาย เนื่องด้วยธรรมชาติของเนื้อหาวิชา ที่มีเนื้อหาและตัวชี้วัดที่เยอะ นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในด้านเนื้อหา แต่ยังขาดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้จัดทำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้วิธีการสอนแบบ CIPPA model หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เรียนรู้วัฒนธรรม” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เพื่อให้นักเรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย มีทักษะและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความหลากหลายได้อย่างสันติสุข

5. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

5.1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.2 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของสังคม

5.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA Mode) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนานวัตกรรม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 16 คน

7. เครื่องมือที่ใช้พัฒนานวัตกรรม

7.1 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ โมเดลซิปปา (CIPPA Mode) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชั่วโมง

7.2 แบบทดสอบ

7.3 ใบงาน/ภาระงาน

7.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

8.1 การวางแผน (Plan) การศึกษาทฤษฎีทางการศึกษา เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning ได้แก่ การสอนแบบ CIPPA model โมเดลซิปปา หลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

8.2 การดำเนินงาน (Do) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จัดทำสื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ วางแผนการใช้ แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศเชิงบวก และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ CIPPA model

8.3 ตรวจสอบ ประเมินผล (Check) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามเครื่องมือ ที่ออกแบบไว้ ให้ครอบคลุมทั้งด้าน Knowledge Practice Attitude

8.4 ปรับปรุง (Act) แก้ไข ปรับปรุง พัฒนานวัตกรรม โดยกระบวนการ PLC นิเทศภายในและให้ ข้อมูลสะท้อนกลับ

9. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ออกเป็น 5 สาระ

ได้แก่ สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตในสังคม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สารที่ 4 ประวัติศาสตร์ สารที่ 5 ภูมิศาสตร์ ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ทั้งในด้านของเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เป้าหมายของวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในเรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

- เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

- ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ (Learning Management) เป็นกระบวนการหรือวิธีการใด ๆ ก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาด้านในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ ฮู และ ดันแคน (Hough and Duncan, 19(70 : 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ ว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ และมีความสุข ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้านดังนี้

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา และการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2557 : 7)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้กระจ่างแจ้ง เพื่อสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25 - 26) ได้อธิบายถึง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไว้คือ การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการ นำ

หลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและ เยาวชน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการ เรียนรู้สมรรถนะ สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยยึด หลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่ เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการ เรียนรู้ที่ หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ที่ จำเป็นสำหรับ ผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการ ทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการ เรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของ หลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้อง ศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถ เลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณา ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของ หลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ท่า ทายความสามารถของผู้เรียน

- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกันกับผู้เรียน ด้านความรู้ และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคลและ พัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้ง ปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

- 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) แสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหา คำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 3) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์
- 4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวในข้างต้น แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ผู้สอนนำไปเป็นหลักยึดถือในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้นประกอบด้วย หลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และบทบาทของผู้สอนและ ผู้เรียนซึ่งเป็นแนวคิดที่ผู้สอนพึงให้ความสำคัญและต้องพยายามจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ แนวคิดดังกล่าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สารการเรียนรู้

5. เทคนิคการสอนแบบ Active Learning

เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง คือเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือการลง มือทำซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การ

เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด
ขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
โดยครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรงลง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและ
กิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้นและอย่างหลากหลาย
ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปราย

กระบวนการเรียนรู้ Active Learning ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มาก
และนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ Passive Learning เพราะกระบวนการเรียนรู้ Active Learning
สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำโดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมี
ส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์ กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บจำใน
ระบบความจำระยะยาวทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ได้ได้ในปริมาณที่มากกว่าระยะยาวกว่า

6. การสอนแบบ CIPPA model โมเดลชิปปา (CIPPA Model) เป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการเรียนการสอน
ที่มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา (ทีศนา แชมมณี, 2543) ได้แก่

1. C (Construct)เป็นการสร้างความรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ซึ่งเป็น
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจเกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วย
ตนเอง เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

2. I (Interaction)เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้
ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล/แหล่งความรู้ที่หลากหลาย มีการเปลี่ยนข้อมูล /
ความคิดและประสบการณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. P (Physical Participation)เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมในลักษณะ
ต่างๆ

4. P (Process Learning)เป็นการเรียนรู้ “กระบวนการ” ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น

5. A (Application)เป็นการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะต่างๆในสังคมและ
ชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน
การวางแผน	<p>การศึกษาทฤษฎีทางการศึกษา เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาการสอนแบบ CIPPA model โมเดลชิปปา 2. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
การดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบสภาพพื้นฐานของผู้เรียน วิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เต็มศักยภาพ 2. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 3. จัดทำสื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศเชิงบวก 4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ CIPPA model
ตรวจสอบ ประเมินผล	วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามเครื่องมือ ที่ออกแบบไว้ให้ครอบคลุมทั้งด้าน Knowledge Practice Attitude
ปรับปรุง	แก้ไข ปรับปรุง พัฒนานวัตกรรม โดยกระบวนการ PLC นิเทศ ภายในและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

11.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวัฒนธรรม จำแนกประเภทของวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามกาลเวลา และวิธีการดำรงรักษาวัฒนธรรม จากการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์พบว่า นักเรียนทั้ง 16 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 3.69 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 6.93 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังการเรียนด้วยรูปแบบโมเดลชิปป

ปา (CIPPA Mode) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

11.2 ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะด้านการคิด (Critical & Creative Thinking) นักเรียนสามารถ คิด วิเคราะห์ เสนอ
แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม

2) สมรรถนะด้านการสื่อสาร (Communication Skills) นักเรียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด
ความเข้าใจของตนเอง ผ่านการนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การนำเสนอเอกลักษณ์ ลักษณะของ
วัฒนธรรมไทยทั้ง 4 ภาค การแสดงบทบาทสมมุติของมารยาทไทยที่ถูกต้องเหมาะสมและถูกกาลเทศะ

11.3 ด้านเจตคติ

นักเรียนเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลา การดำรงรักษาวัฒนธรรม
ความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีบทบาทในการดำเนินชีวิต และความสำคัญของมารยาทไทยที่ถูกต้อง
เหมาะสมและถูกกาลเทศะ

11.4 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1) การมีวินัย นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การทำงาน
กลุ่ม การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย การทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีความรอบคอบในการ
ทำงาน

2) ใฝ่เรียนรู้ นักเรียนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เอาใจใส่ศึกษาหาความรู้ สรุป
และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน

3) ความมุ่งมั่นในการทำงาน นักเรียนมีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ

4) รักความเป็นไทย นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เห็นคุณค่า
และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย

12. บทเรียนที่ได้รับ

1) จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้โมเดลซิปปา (CIPPA Mode) ทำให้นักเรียน
มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับบริบทและ
กลุ่มเป้าหมาย

3) การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องเป็นผู้ชี้แนะ ให้คำแนะนำ ดูแล และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน

4) การมีส่วนร่วม จะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างก้าวกระโดด

5) การพัฒนานวัตกรรม นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ต่อยอด และประยุกต์ใช้กับหน่วยการเรียนรู้ หรือวิชาอื่น ๆ

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ ผู้บริหารมีบทบาทและเป็นผู้นำสำคัญในการพัฒนานวัตกรรม โดยการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมกำลังใจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนางาน

2) การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการเรียนรู้ ครูต้องเห็นความสำคัญ มุ่งมั่นตั้งใจจริงและทุ่มเท ทั้งร่างกายแรงใจเพื่อพัฒนานักเรียน นักเรียนต้องให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ และร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่

3) ความพร้อมของทรัพยากร ผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุน ร่วมพัฒนา ปรับปรุง และร่วมชื่นชมยินดีกับผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

14. ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก ประกอบด้วย

- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ โมเดลชิปปา (CIPPA Mode)
- แบบทดสอบเรื่อง วัฒนธรรม
- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
- ผลงานนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม

เวลา 5 ชั่วโมง

เรื่อง วัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า

ผู้สอน นางสาวชนิษฐา ศรีสมภพ

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และ
ดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ส 2.1 ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและดำรงรักษา
วัฒนธรรมอันดีงาม

ผลการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง

มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียม ประเพณีศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมและชาติ ความเป็นชาติ
ไทยจะดำรงอยู่ได้เพราะคนไทยเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของความ
เป็นไทย และการติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การ
เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองและสังคม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายความหมายของวัฒนธรรมได้ (K)

3.2 อธิบายความสำคัญและคุณค่าของวัฒนธรรมได้ (K)

3.3 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามกาลเวลาและวิธีการดำรงรักษาวัฒนธรรม
ได้ (K)

3.4 จำแนกประเภทของวัฒนธรรมได้ (K)

3.5 เสนอแนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม (P)

3.6 เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและการดำรงรักษา
วัฒนธรรม (A)

4. สารการเรียนรู้

- 4.1 ความหมายของวัฒนธรรม
- 4.2 ประเภทของวัฒนธรรม
- 4.3 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย
- 4.4 แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
- 5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 มีวินัย
- 5.2 ใฝ่เรียนรู้
- 5.3 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.4 รักความเป็นไทย

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

- 7.1 แผนผังความคิด
- 7.2 ใบงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามกาลเวลา
- 7.3 กิจกรรม (เกม) ประเภทของวัฒนธรรม
- 7.4 ตอบคำถาม

กิจกรรมการเรียนรู้ : การเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้ CIPPA MODEL

1. การทบทวนความรู้เดิม

- 1.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 1.2 ครูจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม คละกันตามระดับความฉลาด คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน
- 1.3 ครูนำจิกซอว์ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามประเภทต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย วัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี วัฒนธรรมด้านสิ่งของเครื่องใช้ วัฒนธรรมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

1.4 ครูสนทนาร่วมกับนักเรียน โดยใช้คำถามดังนี้

- ภาพดังกล่าวคือภาพอะไร มีความสำคัญอย่างไร
- ภาพดังกล่าวแตกต่างกันอย่างไร
- หากต้องการนิยามข้อความหรือความหมายของภาพทั้งหมด จะนิยามว่าอย่างไร

วัฒนธรรม)

1.5 ครูสนทนาร่วมกับนักเรียน โดยใช้คำถามดังนี้

- วัฒนธรรมหมายถึงอะไร

1.6 ครูอธิบายเชื่อมโยงความหมายของวัฒนธรรม (วัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิตที่มนุษย์สร้างขึ้น มีการส่งสมถายทอดสืบต่อกันมา และยึดถือปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน)

2. การแสวงหาความรู้ใหม่

2.1 ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลากบัตรข้อความ และร่วมกันศึกษาความรู้จากใบความรู้ตามประเด็นดังนี้

- ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม
- ประเภทของวัฒนธรรม
- การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม
- แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

3. การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3.1 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาหาความรู้ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมภายในกลุ่มตามประเด็นที่กลุ่มของตนเองได้รับ แล้วกันสรุปความรู้ที่ได้เป็นแผนผังความคิด

4. การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4.1 ครูนำบัตรภาพวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มที่มีกรอบสีที่แตกต่างกัน แจกให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่ม

4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกม “ประเภทของวัฒนธรรม” โดยช่วยกันจำแนกว่า แต่ละภาพเป็นวัฒนธรรมประเภทใด แล้วนำมาติดลงบนกระดาน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. การสรุปและจัดระเบียบความรู้

- 5.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับภาพวัฒนธรรมบนกระดาน
- 5.2 ครูตรวจสอบความถูกต้องให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6. การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

6.1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนตามประเด็นที่ได้รับ โดยครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

7. ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้

7.1 ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม ตามกาลเวลา

7.2 ครูตรวจสอบความรู้ความเข้าใจจากการทำใบงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม ตามกาลเวลา

7.3 นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลา เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจที่ได้ศึกษาไป โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

- วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของเราอย่างไรบ้าง (วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่สืบทอดต่อกันมายาวนาน และยังส่งผลต่ออนาคตของคนในสังคมต่อไป)

- ปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไทยอย่างชัดเจนในเรื่องใดบ้าง ยกตัวอย่าง (ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสมาร์ทโฟนซึ่งแต่ก่อนจะรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์)

- นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างไรบ้าง (ตัวอย่างในการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย เช่น ใช้สินค้าที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมไทย เผยแพร่วัฒนธรรมไทย เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่ดีแล้วประยุกต์กับวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม)

3. ชั้นสรุป

3.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความหมาย ความสำคัญของวัฒนธรรม ประเภทของวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลา การดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม และเสนอแนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

8.1 จิกซอว์ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามประเภทต่าง ๆ

8.2 บัตรภาพ “เกมประเภทของวัฒนธรรม”

8.3 บัตรข้อความ

8.4 ใบความรู้

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. อธิบายความหมายของวัฒนธรรมได้ (K)	ตรวจแผนผังความคิด	แผนผังความคิด	นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. อธิบายความสำคัญและคุณค่าของวัฒนธรรมได้ (K)	ตรวจแผนผังความคิด	แผนผังความคิด	นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามกาลเวลาและวิธีการดำรงรักษาวัฒนธรรมได้ (K)	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามกาลเวลา	นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
4. จำแนกประเภทของวัฒนธรรมได้ (P)	การปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม	นักเรียนได้คะแนนในระดับ พอใช้ ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
5. เสนอแนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม (P)	นำเสนอแผนผังความคิด	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
6. เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและการดำรงรักษาวัฒนธรรม (A)	ตอบคำถาม	แบบประเมินการตอบคำถาม	นักเรียนได้คะแนนในระดับ ดี ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
แบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ประเมินความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	นักเรียนได้คะแนนในระดับ ดี ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

10. บันทึกผลหลังสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....

ความสำเร็จ

.....
.....
.....

ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไขปรับปรุง

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ครูผู้สอน

11. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ตรวจ

การประเมินภาระงาน/ชิ้นงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การปฏิบัติตามมรรยาทไทย	ปฏิบัติตามมรรยาทไทย ได้ถูกต้อง 5 พฤติกรรมขึ้นไป และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติตามมรรยาทไทย ได้ถูกต้อง 3-4 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติตามมรรยาทไทย ได้ถูกต้อง 1-2 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง
2. การปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	ปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย ได้ถูกต้อง 3 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย ได้ถูกต้อง 2 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย ได้ถูกต้อง 1 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรม	วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกประเด็น	วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง เป็นส่วนน้อย
4. การวิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคมไทยได้ถูกต้อง 4 ประเด็น	วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคมไทยได้ถูกต้อง 2-3 ประเด็น	วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคมไทยได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
5. การเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรม	เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ถูกต้อง เหมาะสม 5 แนวทางขึ้นไป	เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ถูกต้อง เหมาะสม 3-4 แนวทาง	เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ถูกต้อง เหมาะสม 1-2 แนวทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 15	ดี
8 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการปฏิบัติทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วขีด ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ขั้นตอนการปฏิบัติถูกต้องตามหลักการ	☐	☐	☐
2	ปฏิบัติกิจกรรมได้ครบตามขั้นตอน	☐	☐	☐
3	ใส่ใจในการปฏิบัติกิจกรรม	☐	☐	☐
4	เข้าใจถึงประโยชน์ของการปฏิบัติกิจกรรม	☐	☐	☐
5	การตรงต่อเวลา	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	กลุ่ม	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
			3	2	1
1		เนื้อหาละเอียดชัดเจน	☐	☐	☐
2		ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
3		ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	☐	☐	☐
4		ประโยชน์ที่ได้จากการ นำเสนอ	☐	☐	☐
5		วิธีการนำเสนอผลงาน	☐	☐	☐
		รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลง
ในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล ของนักเรียน	การ แสดง ความ คิดเห็น			การ ยอมรับ ฟังคนอื่น			การ ทำงาน ตามที่ ได้รับ มอบหมา ย			ความมี น้ำใจ			การมี ส่วนร่วม ในการ ปรับปรุง ผลงาน กลุ่ม			รวม 15 คะแนน	
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลง
ในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (พอใช้)
1. มีวินัย รับผิดชอบ	1.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว มีความตรงต่อเวลาในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีความ รับผิดชอบ			
2. ใฝ่เรียนรู้	2.1 ตั้งใจเรียน			
	2.2 เอาใจใส่ในการเรียน เพียรพยายาม			
	2.3 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	2.4 ศึกษาหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ และเลือกใช้ได้อย่าง เหมาะสม			
	2.5 บันทึก วิเคราะห์ ตรวจสอบสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็น องค์ความรู้			
	2.6 แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน			
3. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	3.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับ มอบหมาย			
	3.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้ งานสำเร็จ			
4. รักความเป็นไทย	4.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาไทย			
	4.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย			

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน

ใบงานเรื่อง การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพที่กำหนด แล้วนำไปเป็นข้อมูลในการตอบคำถามที่กำหนด

วัฒนธรรม	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2
1. ด้านการแต่งกาย		
2. ด้านที่อยู่อาศัย		
3. วัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี		
4. วัฒนธรรมด้านสิ่งของเครื่องใช้		

1. ภาพทั้ง 2 ภาพ แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในเรื่องใดและเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การเปลี่ยนแปลงตามภาพดังกล่าวส่งผลต่อสังคมไทยอย่างไรบ้าง อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามภาพดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญมาจากสิ่งใด

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเราควรมีส่วนร่วมธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสมได้อย่างไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จิกซอร์ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามประเภทต่าง ๆ

ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

ประเภทของวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม

แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมาทางวัตถุ

วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

ใบความรู้ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึงแบบแผนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการที่มนุษย์สร้างขึ้น สัมผัสถ่ายทอดสืบกันมาและยึดถือปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน

ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

1. วัฒนธรรมเป็นเครื่องสร้างระเบียบแก่มนุษย์ วัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมไทย ให้มีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนรวมถึงผลของการแสดงพฤติกรรมตลอดจนถึงการสร้างแบบแผนของความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสมาชิกให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน

2. วัฒนธรรมทำให้เกิดความสามัคคีความปรองอมอันหนึ่งอันเดียวกัน สังคมที่มีวัฒนธรรมเดียวกันย่อมจะมีความรู้สึกผูกพันเดียวกัน เกิดความปรองอมกัน จงรักภักดีและอุทิศตนให้กับสังคมทำให้สังคมอยู่รอด

3. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน เช่น รูปแบบของครอบครัวจะเห็นได้ว่าลักษณะของครอบครัวแต่ละสังคมต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมในสังคมเป็นตัวกำหนดรูปแบบ เช่น วัฒนธรรมไทยกำหนดแบบสามภรรยาเดียว ในอีกสังคมหนึ่งกำหนดว่าชายอาจมีภรรยาได้หลายคน หรือหญิงอาจมีสามีได้หลายคน ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่ดีหรือเป็นเรื่องชดต่อศีลธรรม

4. วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือช่วยแก้ปัญหา และสนองความต้องการของมนุษย์ มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตภายใต้สิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นมนุษย์ต้องแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้รับการประดิษฐ์คิดค้นวิธีการใช้ทรัพยากรนั้นให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตและถ่ายทอดจากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไปได้โดยวัฒนธรรมของสังคม

5. วัฒนธรรมช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า หากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่ดั่งงามเหมาะสม เช่น ความมีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด อุตุน การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เป็นต้น สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

6. วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ คำว่า เอกลักษณ์ หมายถึง ลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นของบุคคลหรือสังคม ที่แสดงว่าสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่ง เช่น วัฒนธรรมการพบปะกันในสังคมไทยจะมีการยกมือไหว้กันแต่ในสังคมญี่ปุ่นใช้การคำนับกัน เป็นต้น

ใบความรู้ เรื่อง ประเภทของวัฒนธรรม

ประเภทของวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. วัฒนธรรมทางวัตถุเป็นวัฒนธรรมที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ เป็นรูปธรรม เช่น หนังสือ แวนตา รถยนต์ เป็นต้น เป็นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมคิดค้นขึ้นมา

2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เป็นวัฒนธรรมที่มองไม่เห็น เป็นภาพนามธรรม เช่น ค่านิยม มารยาท ประชญา บรรทัดฐาน สถาบัน สังคม ความเชื่อ เป็นต้น

แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า การแบ่งวัฒนธรรมออกเป็นวัฒนธรรมนามธรรมหรือวัฒนธรรมรูปธรรมจะเป็นการแบ่งที่แยกกันได้อย่างเด็ดขาด

การแบ่งในลักษณะที่ว่าเป็นการแบ่งเพื่อความสะดวกในการพิจารณาวัฒนธรรมเท่านั้นตามความเป็นจริง วัฒนธรรมประเภทวัตถุสามารถสื่อความหมาย และมีลักษณะเป็นระบบสัญลักษณ์ที่จับต้องได้

บ้านเรือนที่เราอยู่มีลักษณะเป็นวัฒนธรรมประเภทวัตถุ แต่ถ้าเราพิจารณาลักษณะของบ้านเรือนเราก็จะเห็นว่า บ้านที่มนุษย์เราใช้อาศัยอยู่นั้นอาจจะสร้างด้วยวัสดุที่ต่างกัน เช่น กระท่อมหลังคามุงจาก ย่อมแตกต่างจากบ้านไม้สัก หรือตึกคอนกรีต

นอกจากจะต่างกันตรงวัสดุที่ใช้แล้วยังต่างกันตรงที่ลักษณะของอาคารจะบอกให้คนในสังคมนั้นรู้ว่า เจ้าของบ้านมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร เศรษฐีย่อมอยู่ตึกหลังใหญ่ คนจนมักจะอาศัยอยู่ในกระท่อม

ถ้ากระท่อมตั้งอยู่ในหมู่บ้านตามต่างจังหวัด ก็ย่อมต่างจากกระท่อมที่ตั้งอยู่ในสลัมกรุงเทพฯ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมประเภทวัตถุย่อมให้ความหมายทางสัญลักษณ์ด้วย

การจัดประเภทตามเนื้อหาของวัฒนธรรม จะแยกได้ 4 ประเภทดังนี้

1. คติธรรม คือ วัฒนธรรมทางศีลธรรมและทางจิตใจ อันเป็นคติหรือหลักการดำเนินชีวิตที่ส่วนใหญ่รับมาจากหลักธรรมทางศาสนามีความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจเป็นสำคัญ

2. วัตถุธรรม คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึง วัตถุทางศิลปกรรม เช่น เจดีย์ บ้านเรือน รวมถึงเครื่องอุปโภคทั้งหลายซึ่งถือว่าเป็นวัตถุทั้งสิ้น โดยคนในสังคมร่วมกันประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต

3. เนติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมายหรือขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีที่มีความสำคัญเสมอด้วยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตาม

4. สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม เป็นวัฒนธรรมในการติดต่อเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์หรือมารยาทในสังคมหรือสมาชิกพึงปฏิบัติต่อกันในโอกาสต่าง ๆ

ใบความรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามกาลเวลา มนุษย์สร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นมาใช้ในการดำรงชีวิต และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในแต่ละยุคสมัย วัฒนธรรมที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมจะถูกกลืนและอาจจางหายไป เช่น การสร้างบ้านด้วยไม้แบบบ้านทรงไทย ก็เปลี่ยนแปลงเป็นอาคารแบบตะวันตก การเดินทางโดยรถยนต์ เครื่องบิน แทนการเดินทางโดยสัตว์พาหนะ

ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีต่อตนเองและสังคม

1. วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมทางบก ส่งผลให้ถนนมีคุณภาพดี มีคุณภาพดีและครอบคลุมไปทั่วทุกภูมิภาค ประชาชนจึงนิยมใช้รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นพาหนะในการเดินทางหรือการขนส่งสินค้า เมื่อมีการผลิตเครื่องบินที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการคมนาคมทางอากาศที่สะดวกรวดเร็ว ประชาชนหันมานิยมเดินทางโดยเครื่องบิน กิจการท่องเที่ยวก็เป็นที่นิยมมากขึ้น การขนส่งสินค้าก็สามารถทำได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ทำให้มีการติดต่อค้าขายกันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศผลิตผลทางการเกษตรก็สามารถกระจายไปยังผู้บริโภคได้ทั่วถึง ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้มีเครื่องมือและช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็น โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้การติดต่อการทำงานหรือธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่เสียเวลาเดินทางไปโทรศัพท์เคลื่อนที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบอินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตของเรามีความสะดวกสบายมากขึ้น

2. การพัฒนาทางการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบ มีการเรียนรู้ผ่านสื่อแขนงต่าง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ทำให้ทุกคนสามารถนำข้อมูลความรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนยังเป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็ว เช่น จากการใช้สื่อจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งยังมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทำให้รับรู้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ต่าง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม จึงทำให้ทุกคนรับรู้ข้อมูลอย่างฉับไวและร่วมมือช่วยเหลือกันได้ทันที่

4. สังคมมีความเป็นสากลมากขึ้น เพราะพฤติกรรมของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป จากการที่ได้นำเอาวัฒนธรรมตะวันตกในส่วนที่ดีมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทย เช่น มีวินัย ตรงต่อเวลา ใช้หลักเหตุและผลในการอยู่ร่วมกันมากขึ้น

5. มีการพัฒนาทางการประกอบอาชีพ เมื่อมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางด้านการรับเทคโนโลยี ทำให้สามารถนำเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยมาพัฒนาอาชีพต่างๆ เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม การประมง นำรายได้มาสู่สังคมและท้องถิ่นมากขึ้น

ใบความรู้ เรื่อง แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

คนไทยทุกคนล้วนมีหน้าที่สำคัญในการช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเนื่องจากวัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงต้องร่วมมือกันดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม เช่น

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย แล้วนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง เช่น การใช้ภาษาไทย การแสดงความเคารพ การร่วมกิจกรรมประเพณีไทยในโอกาสต่าง ๆ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เช่น ประเพณีในสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประเพณีลอยกระทง

2. ใช้สินค้าที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น การใช้ผ้าไทย ผ้าไหมไทย เครื่องปั้นดินเผาไทย เครื่องจักสานไทย

3. เมื่อค้นพบวัตถุที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น โบราณวัตถุค่าพวกเศษกระเบื้อง ถ้วยชาม ควรมอบให้ทางราชการ

4. เผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้เป็นที่แพร่หลายทั้งต่อคนไทยและชาวต่างชาติ และต้องให้ข้อมูลทางวัฒนธรรมไทยอย่างถูกต้อง

5. เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่ดี มาประยุกต์ใช้กับวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม เช่น ความตรงต่อเวลา การมีวินัย ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการติดต่อสมาคมหรือการทำธุรกิจระหว่างกัน ส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพ

6. ร่วมมือกันดูแลรักษาโบราณวัตถุ โบราณสถาน และสิ่งแสดงถึงวัฒนธรรมของชาติให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ส่งเสริมให้เยาวชนไทยเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย

บัตรภาพ เกมประเภทของวัฒนธรรม

ก ข ฃ ค ฅ ฆ ง จ
ฉ ช ฌ ญ ญ ฎ ฏ ฐ
ฑ ฒ ณ ด ต ถ ท ธ
น บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ
ม ย ร ล ว ศ ษ ส
ห ฬ อ ฮ

แบบทดสอบเรื่องวัฒนธรรม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดกล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมได้ชัดเจนที่สุด
 - สิ่งที่ เป็นความเจริญของแต่ละท้องถิ่น
 - ประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่มีการพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน
 - เอกลักษณ์ของชนชาติต่าง ๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้า
 - ทุกสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันและถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมายังคนรุ่นหลัง

- วัฒนธรรม แบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - 2 ประเภทวัฒนธรรมโบราณ วัฒนธรรมปัจจุบัน
 - 2 ประเภท วัฒนธรรมทางวัตถุ วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ
 - 3 ประเภท วัฒนธรรมทางอาหาร วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมสิ่งปลูกสร้าง
 - 3 ประเภท วัฒนธรรมในอดีต วัฒนธรรมปัจจุบัน วัฒนธรรมในอนาคต

- ข้อใด **ไม่ใช่** ความสำคัญของวัฒนธรรม
 - เป็นเครื่องมือในการแสดงความขัดแย้ง
 - เป็นเครื่องมือสร้างระเบียบแกสังคมมนุษย์
 - วัฒนธรรมช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า
 - เป็นเครื่องมือช่วยแก้ปัญหา

- คติธรรม หมายถึง วัฒนธรรมด้านใด
 - วัฒนธรรมทางสังคมประเพณี
 - วัฒนธรรมทางกฎหมายหรือขนบธรรมเนียม
 - วัฒนธรรมทางศีลธรรมและทางจิตใจ
 - วัฒนธรรมทางวัตถุ

- ประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีบุญบั้งไฟ เกิดขึ้นเพื่ออะไร
 - เพื่อแสดงถึงความเจริญของหมู่ชนที่ร่วมสร้างประเพณีนั้นขึ้นมา
 - เพื่อขอบคุณบรรพบุรุษที่ได้ส่งต่อวัฒนธรรมอันดีงามจากรุ่นสู่รุ่น
 - เพื่อให้ชีวิตของหมู่ชนปรับเข้ากับที่ตั้งและร่วมกันอย่างมีความสุข
 - เพื่อความสนุกสนานรื่นเริงในหมู่คณะ

6. ข้อใดคือการละเล่นพื้นบ้านของภาคกลาง

ก. ฟ้อนเทียน ข. ลิเกฮูลู่ ค. เซิ้ง ง. รำวง

7. ข้อใด “ไม่ใช่” เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติไทย

ก. ความโอบอ้อมอารี ความรักสงบ ข. รูปถ่ายของนายกรัฐมนตรี
ค. ภาษา โบสถ์ วิหาร ง. ธงชาติ เพลงชาติ

8. การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ เป็นการกราบเพื่อแสดงความเคารพในข้อใด

ก. การกราบพระบรมศพ ข. การกราบพระเจ้าแผ่นดิน
ค. การกราบพระรัตนตรัย ง. การกราบผู้อาวุโส

9. ข้อใด ปฏิบัติตามมารยาทไทย ได้ถูกต้อง

ก. ตั้งเมนั่งชันเข่าต่อหน้าผู้ใหญ่
ข. ดารุณีตะโกนเรียกเพื่อนในวัด
ค. กลอยใจวิ่งผ่านหน้าผู้ใหญ่อย่างกระชั้นชิด
ง. น้ำเพชรโน้มตัวลงเล็กน้อยเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่

10. ประเพณีปอยส่างลอง เป็นประเพณีในภูมิภาคใด

ก. ภาคเหนือ
ข. ภาคใต้
ค. ภาคกลาง
ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เฉลย

1. ง 6. ง
2. ข 7. ข
3. ก 8. ค
4. ค 9. ง
5. ก 10. ก

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA Mode) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อครูผู้สอน นางสาวชนิษฐา ศรีสมภพ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

ระดับความพึงพอใจ 5 : มากที่สุด 4 : มาก 3 : ปานกลาง 2 : น้อย 1 : น้อยที่สุด

กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ครูมีการเตรียมการสอน					
2. การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน					
3. เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง					
4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน					
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน					
6. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล					
7. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย					
8. กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ					
9. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา					
10. ครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย					
11. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน					
12. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน					
13. ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ					
14. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม					
15. ครูมีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม					
16. ครูเขาสอนและออกตรงเวลา					
17. นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า					
18. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน					
19. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม					
20. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข					
ร้อยละ					

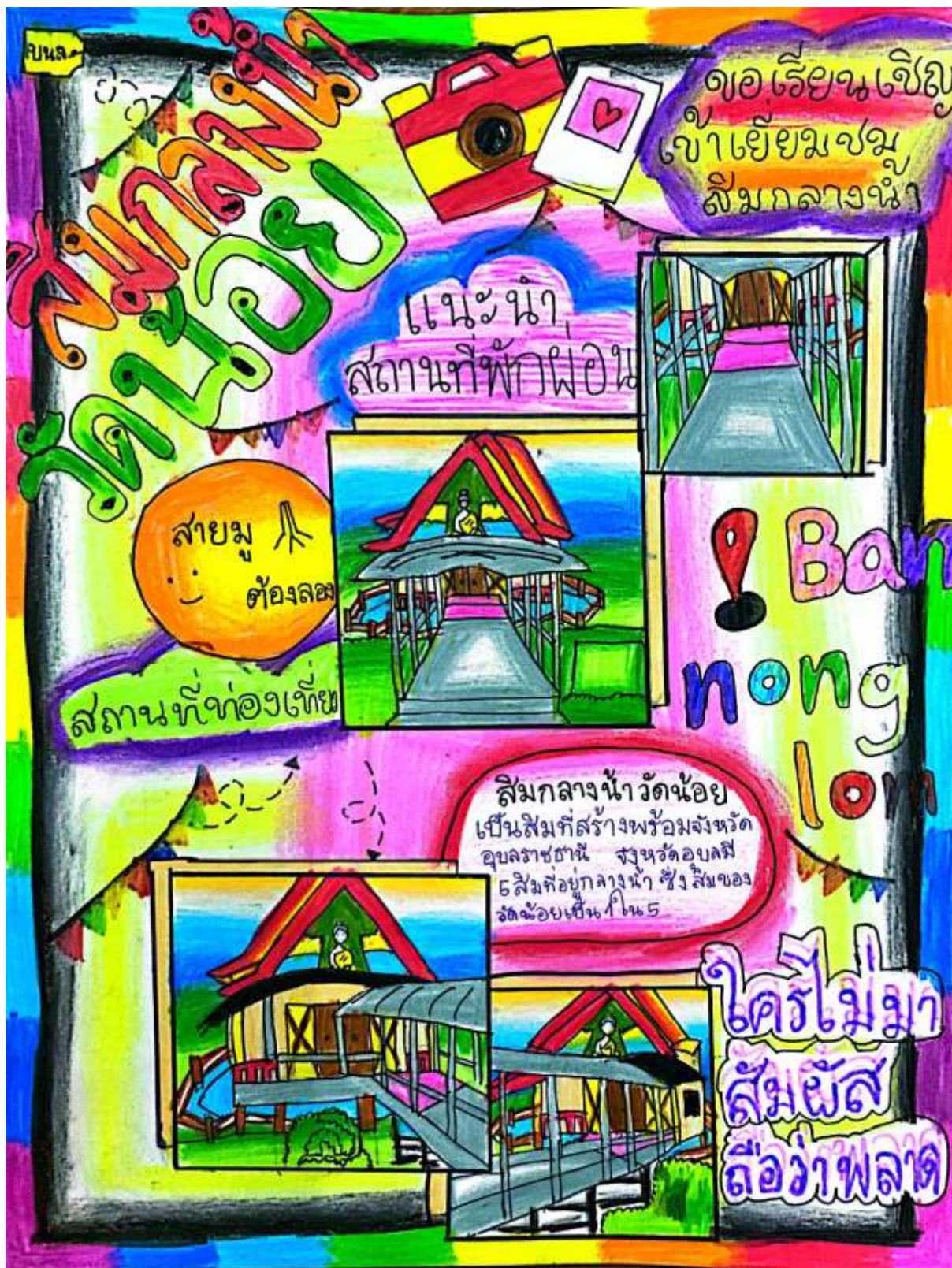
สรุปผลการประเมิน 80 - 100 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 70 - 79 ระดับความพึงพอใจมาก

60 - 69 ระดับความพึงพอใจปานกลาง 50 - 59 ระดับความพึงพอใจน้อย

น้อยกว่า 50 ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลงานนักเรียน

“กิจกรรมหนองหล่มหนองเหล่าสไตล์ โปรตมาเที่ยวที่เมืองของฉัน” ออกแบบโปสเตอร์การท่องเที่ยว
วัฒนธรรมในหมู่บ้านของตนเอง

สวย

จากแม่น้ำ

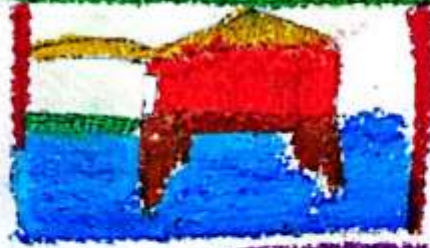
ประวัติของห้วยตึกแตน
เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2557 โดยใช้งบ
ประมาณ 470,000 เพื่ออนุรักษ์
สัตว์น้ำ 66 และเป็นที่อยู่อาศัยของ
น้ำจืด 66 ได้ชื่อว่า 'ห้วยตึกแตน' และ
ยังมีก่อน นกตึกแตน เพาะ
และใช้สถานที่ร่วมใช้
เราจึงขอเชิญทุกท่าน
มาเที่ยวชมที่ ห้วยตึกแตน

พืชนอกวัด มหาลงเฝ้า สาวย

ปิมกลาง ๗

ปิมกลาง นำตั้งขึ้นเมื่อตอนที่บ้านหนองหม่อม
ปิมกลางนี้ ภายในอุบลราชธานี มีไม้ถึง 5 ที่ของ
อุบลราชธานี เป็นที่ที่คนมาขอโชคลาภ และมาขอพร
เป็นและสมดังใจอกาตเป็นสวอจากศค

กลองเพ็ญ

กลองเพ็ญตั้งอยู่หน้าวัด 11:00 ชม

ตั้งอยู่ในวัดหรือ นอกอุบลราชธานี และในวัดนี้ มีพระพุทธรูป
กันข้างของพระแก้วมรกต ซึ่งถูกไฟไหม้ และถูกไฟเผา
ใช้สีและสีไม้กลองเพ็ญสามารถบอกคนได้ คือ ในเวลา 6:00 ชม
เพราะว่าพระ ๑๐ รูปในอุบลราชธานี รวม ชาวเมืองนี้ ออกมาเที่ยวใน
ที่วัดอุบลราชธานี

สงกรานต์

วัดบ้าน

หนองหล่ม

และขอเรียน
เชิญทุกๆคน
มาที่วัดบ้าน
หนองหล่มด้วยค่ะ

๑๑
ถ่ายมูต้อองลอมมาไว้
ถ้าไม่มาถือว่าพลาด

วัดบ้านหนองหล่ม สร้างเมื่อ
พ.ศ. 2483 แต่ก่อนชื่อวัดไชยยา
เปลี่ยนชื่อตามหมู่บ้านเป็น
วัดบ้านหนองหล่มแต่ก่อน
มีที่ดิน 4 ไร่ ชาวบ้านบริจาคมา
รวมทั้งนวดไว้

 Ba Nong Lom

ประเพณี

บุญบั้งไฟ

บุญ บั้งไฟเป็นหนึ่ง ในฮีตสิบสอง
เดือนของชาวอีสานนิยมทำกันในเดือน
6 หรือเดือน 7 อันเป็นช่วงฤดูฝนเข้าสู่การทำนา
ตากว่า นาน ไถ เพื่อเป็นการบูชาขอฝน
ให้ตกต้องตามฤดูกาล เหล่านี้เป็นการแห่ขบวนแห่
ขอฝนภาคกลาง

